Η τραγωδία της πίστης: Επτά αιτίες λόγω των οποίων η πίστη εξαντλείται και πεθαίνει (Αγ. Νικόλαος Βελιμίροβιτς)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 8 Οκτωβρίου, 2015

Η πρώτη αιτία είναι ότι συνηθίζουμε αυτό τον κόσμο και τη ζωή. Όσο μας φαίνεται καινούργιος και ασυνήθιστος αυτός ο κόσμος, η πίστη μας στον Θεό είναι δυνατή.
Όμως τη μέρα εκείνη που ο κόσμος θα μας φανεί τελείως παλιός και τελείως συνηθισμένος, η πίστη μέσα μας σβήνει. Όσο περισσότερα βιώνουμε, τόσο περισσότερο συνηθίζουμε αυτό τον κόσμο. Και όσο περισσότερο συνηθίζουμε, τόσο περισσότερο απομακρυνόμαστε από τη φοβερή και μεγαλειώδη εντύπωση που μας άφησε
στην αρχή ο κόσμος. Όποιος μια φορά ανεβεί στις Άλπεις, παραμένει θαμπωμένος από το μοναδικό και απροσδόκητο θέαμα. Ενώ όποιος ζήσει δέκα χρόνια στις Άλπεις, το θέαμα απ’ αυτές όχι μόνο δεν τον θαμπώνει, αλλά του γίνεται βαρετό.
Ο αστρονόμος που πρώτη φορά μαθαίνει για το μέγεθος και το πλήθος των άστρων, για την απόσταση μεταξύ τους και για την αλάνθαστη ροή τους, παραμένει μεθυσμένος από τη γοητεία. Όμως, όταν για μερικά χρόνια βλέπει πάντα το ίδιο θέαμα με τη βοήθεια των πιο εξελιγμένων μηχανών, θα του φανούν όλα συνηθισμένα, και από την πρωταρχική γοητεία που ένιωσε δεν θα παραμείνει ούτε σκιά. Πολύ καιρό βλέπουμε το θέατρο του κόσμου, και δε μπορεί η παράξενη και πλούσια παράσταση να μας παρέχει φρέσκο ενδιαφέρον έως το τέλος. Είναι πολύς ο καιρός που ζούμε, για να μην αρχίσουμε να χασμουριόμαστε από ανία. Ενώ από ανία χασμουριόντουσαν οι άνθρωποι και στην κορυφή των Άλπεων και στον κόλπο της Νεάπολης και κάτω από το έναστρο ουράνιο σκέπαστρο της Ινδίας. Όπου όμως κατοικήσει η πλήξη απ’ αυτό τον κόσμο, από εκεί η πίστη στον Θεό φεύγει. Και απ’ όπου η πίστη στον Θεό φεύγει, από εκεί φεύγει και η ψυχική ευθυμία και η ησυχία.

Οι συνηθισμένοι σ’ αυτό τον κόσμο μοιάζουν με αμαθείς στο βασιλικό τραπέζι. Με φόβο και δέος πλησιάζουν οι αμαθείς στο βασιλικό τραπέζι. Κανένας τους δεν αμφιβάλλει για την παρουσία του βασιλιά και για τη βασιλική αξιοπρέπεια του τραπεζιού. Κάθονται· ξεκινούν να τρώνε και να πίνουν όμως από το γλυκό φαγητό και πιοτό σκοτεινιάζουν, και χάνουν από τα μάτια τους και το βασιλιά και τη

βασιλική αξιοπρέπεια του τραπεζιού. Αρχίζουν να αρπάζουν φαγητά και ποτά, να σπρώχνονται, να δέρνονται, να αναποδογυρίζουν, να φωνάζουν, να τσακώνονται για την ιδιοκτησία του τραπεζίου και την πρωτιά της θέσης και στο τέλος χασμουριούνται. Η φιλοξενία στο βασιλικό παλάτι τους γίνεται βαρετή. Και εκείνοι παραπονιούνται και απελπίζονται. Και κάνουν τη βασιλική τραπεζαρία υπνοδωμάτιο και το υπνοδωμάτιο στάβλο. Μέχρι που όλα να χάσουν στα μάτια τους το βασιλικό τους χαρακτήρα και η αμάθειά τους να αρχίσει να θριαμβεύει παντού, και στις σκέψεις και στα λόγια και στα έργα των φιλοξενούμενων. Και ο βασιλιάς-οικοδεσπότης στέκει και παρατηρεί και διατάζει το τραπέζι να το γεμίζουν ασταμάτητα. Η μεγάλη ψυχή αισθάνεται την παρουσία του βασιλιά και ντρέπεται για τη συμπεριφορά των αμαθών αδελφών της.

Η μεγάλη ψυχή αισθάνεται σ’ αυτό τον κόσμο πάντα όπως σε αγιότατο και φοβερότατο ναό. Όσο περισσότερο καιρό τέτοια ψυχή στέκει σ’ αυτό το ναό, τόσο ο ναός γι’ αυτήν δεν χάνει τίποτα, αλλά αυξάνεται στην εξαιρετικότητα και τη φοβερή μεγαλειότητά του.

Η δεύτερη αιτία για την αποδυνάμωση και τη νέκρωση της πίστης μέσα μας είναι η υπερφόρτωση του πνεύματος με πολλές μικρές γνώσεις, όπου ταυτόχρονα απουσιάζει η γνώση των γνώσεων. Η γνώση των γνώσεων είναι η γνώση περί Θεού. Οι υπόλοιπες πολλές και μικρές γνώσεις αναφέρονται στα έργα του Θεού, στον οίκο της φύσης και στα έπιπλά του. Η ποσότητα της γνώσης στην εποχή μας είναι μεγαλύτερη απ’ ό,τι σε κάθε άλλη. Στην εποχή μας τρέχουν για την ποσότητα της γνώσης. Την ποιότητα λίγοι την κοιτάζουν. Στο κεφάλι φτιάχνεται τεράστια αποθήκη γνώσεων της χημείας, της φυσικής, της αστρονομίας, της τεχνολογίας, της κοινωνιολογίας, της τεχνικής του χορού και του μαγειρέματος, του παιξίματος οργάνων και του φλερτ. Πολλά κεφάλια είναι ταυτόχρονα ολόκληρα χημικά εργαστήρια και ζωολογικά οικοδομήματα και μουσικά ρεπερτόρια. Πολλά μυαλά είναι πραγματικές εγκυκλοπαίδειες. Όμως, γι’ αυτό πάλι μέσα στα πολλά μυαλά δεν υπάρχει θέση για τον Θεό, για τη μεγάλη γνώση των γνώσεων.

Στις παλιές, απλές εποχές οι άνθρωποι δεν κατείχαν στο πνεύμα τους τόσες πολλές τεχνολογικές αλήθειες, σαν τους ανθρώπους της εποχής μας, αλλά η γνώση των γνώσεων πάντα ήταν ζωντανή και πάντα είχε φανερή θέση. Και στις νέες, σύνθετες εποχές, οι δυνατοί άνθρωποι δεν αφήνουν να τους υπερφορτώσουν πολλές μικρές γνώσεις και δεν αφήνουν τις μικρές γνώσεις να επισκιάσουν τη μεγάλη γνώση.

Σ’ αυτούς που κατανοούν, όλα τα γεγονότα είναι διαφανή, κι έτσι μέσα απ’ όλα τα γεγονότα βλέπουν το κύριο γεγονός στην οικουμένη. Οι οξύνοες μέσω του ενδύματος όλων των κτισμάτων βλέπουν την ουσία και την κύρια κίνηση των πραγμάτων. Ποτέ οι δυνατοί δεν υπήρξαν δυνατότεροι, ούτε οι κατανοούντες καλύτερα κατανοούντες, απ’ ότι στην εποχή μας. Αλλά γι’ αυτό ποτέ οι αδύνατοι δεν υπήρξαν αδυνατότεροι

ούτε οι κοντόφθαλμοι ακόμα πιο κοντόφθαλμοι ούτε οι ρηχοί ρηχότεροι, παρά και πάλι στην εποχή μας. Στους δυνατούς, τους κατανοούντες και τους έξυπνους η πίστη στο Θεό συνέχεια υψώνεται πάνω απ' όλες τις γνώσεις, όλα τα γεγονότα και όλες τις υποθέσεις, αιωρείται γύρω τους πάντα σαν φωτεινή ατμόσφαιρα γύρω από ένα ουράνιο σώμα. Απ' αυτή την ατμόσφαιρα όλα τα γεγονότα λαμβάνουν ζωή και κίνηση. Χωρίς αυτή την ατμόσφαιρα όλα τα γεγονότα παγώνουν και σκεπάζονται με τη σκιά του θανάτου. Έχει το φεγγάρι ατμόσφαιρα; Δεν είναι τίποτε ακόμα σίγουρα γνωστό, όμως εάν δεν την έχει στα σίγουρα, τότε αυτό μοιάζει με γνώση χωρίς πίστη. Υπάρχουν πάνω του μέταλλα και ιχνοστοιχεία, και υψόμετρα και βαθύπεδα, όμως τίποτε απ' όλα αυτά δεν αναπνέει. Γι' αυτό και το φεγγάρι τραβιέται πίσω από ζωντανούς πλανήτες, που αναπνέουν και ζουν, σαν μια λαμπερή νεκρική σαρκοφάγος. Τέτοια είναι και η γνώση δίχως πίστη. Και εκείνη είναι μια νεκρική σαρκοφάγος μέσα μας. Και όσο είναι η γνώση μας μεγαλύτερη αλλά δίχως πίστη, τόσο μεγαλύτερος νεκρός κείτεται στην ψυχή μας: ντυμένος, στολισμένος, ευρύς, πλην όμως νεκρός. Κάτω απ' αυτόν το νεκρό κείτεται καταπιεσμένη και πνιγμένη η πίστη. Μετά από μάταιη μάχη για να σηκωθεί και να τυλίξει τη μεταλλική σαρκοφάγο της γνώσης με την ατμοσφαιρική της φρεσκάδα και ζωηράδα, μετά απ' όλες τις μάταιες ηρωικές προσπάθειες εκείνη κείτεται στη σκιά του θανάτου. Η τραγωδία της είναι πλήρης. Όμως, μέσα στην τραγωδία της είναι και η δική μας τραγωδία, της ευτυχίας μας, της ηρεμίας μας και της αισιοδοξίας μας.

Η τρίτη αιτία που πάσχει και καταστρέφεται η πίστη μέσα μας, είναι τα ανθρώπινα έργα. Τα έργα μας κονταίνουν το βλέμμα μας και εμείς σταματάμε μόνο σ' αυτά και δεν κοιτάμε πιο πέρα. Βλέπουμε την επιστήμη μας, το έργο του μυαλού μας, και κοιτάζοντάς το τα μάτια μας τόσο υγραίνουν, ώστε γίνονται ανίκανα να δουν έναν ευρύτερο και φωτεινότερο ορίζοντα. Κοιτάμε τις μεγάλες πόλεις, έργο των χεριών μας, και τα έργα του Θεού γίνονται αόρατα για μας. Η κουλτούρα μας κατέχει τα μάτια περισσότερο από τη φύση, αφού τη φύση στις πόλεις σχεδόν δεν τη βλέπουμε. Ο άνθρωπος ως δημιουργός των πολιτισμικών δημιουργημάτων μας φαίνεται ως ο μόνος δημιουργός μέσα στο σύμπαν. Από τα ψηλά σπίτια μας δεν βλέπουμε το συμπαντικό σπίτι του Θεού. Από τη σκόνη των ανθρώπινων μυρμηγκοφωλιών μας δεν βλέπουμε τον ουρανό. Εμείς συχνά μέσα στην αδικία μας εκτιμούμε περισσότερο το έργο απ' ό,τι τον εργολάβο. Κοιτάζουμε με θαυμασμό ένα μεσαιωνικό καθεδρικό ναό, και ταυτόχρονα βλέπουμε με περιφρόνηση τους ανθρώπους. Σαν να είναι ο καθεδρικός ναός άξιος μεγαλύτερου θαυμασμού απ' ό,τι οι δημιουργοί του, οι άνθρωποι.

Εξίσου συχνά κοιτάζουμε με θαυμασμό τη φύση, αλλά το δημιουργό της ούτε που τον θυμόμαστε. Σαν να είναι η ύλη αξιότερη από το δημιουργό της! Ή κοιτάμε τον άνθρωπο μέσα στο ρόλο του σ' αυτό τον κόσμο και τον θαυμάζουμε περισσότερο απ' ό,τι Εκείνον που τον έβαλε σ' αυτό το ρόλο. Απ' αυτήν την πλάνη προέρχεται η φοβερή τραγωδία της πίστης στις ψυχές μας.

Η πίστη είναι πάντα μια αυστηρή παρατήρηση του δημιουργού πίσω από το δημιούργημα και του εργολάβου πίσω από το έργο. Η πίστη κρατά πάντα την απόλυτη αξία για κάτι ακριβότερο απ' όλα εκείνα που τα μάτια μπορούν να δουν, τα αυτιά να ακούσουν και τα ανθρώπινα χέρια να φτιάξουν. Γι' αυτό το λόγο η πίστη στέκει σε αντιπαλότητα μ' όλες τις δυνάμεις αυτού του κόσμου, που θέλουν να προσθέσουν στο σχετικό την αξία του απολύτου. Η μέγιστη και η φοβερότατη τραγωδία της ζωής γεννιέται εκεί όπου, νικημένη η πίστη, πεθαίνει.

Ως τέταρτη αιτία της τραγωδίας της πίστης σε πολλούς, εγώ τονίζω τις πλάνες των εκπροσώπων της πίστης. Ο καθένας εκτιμά το σπόρο κατά τον καρπό. Εάν ο καρπός είναι πικρός, ποιος μπορεί να αγαπήσει το σπόρο; Ο καλύτερος καρπός της πίστης πρέπει να είναι εκείνοι οι οποίοι βάλανε τον εαυτό τους εξολοκλήρου στην υπηρεσία της πίστης.

Η πίστη είναι σπόρος, ο άνθρωπος αγρός. Όταν σπείρετε ίδια σπορά σε διαφορετικούς αγρούς, διαφορετικούς καρπούς θα φέρει.

Η πίστη είναι σπόρος, ο ιερέας είναι άνθρωπος. Πώς ο ίδιος σπόρος στη διαφορετική γη θα δώσει ίδιους καρπούς; Πράγματι, ο καθένας περιμένει ο ιερέας μιας πίστης να είναι ο καλύτερος καρπός αυτής της πίστης, και κατά τον καρπό εκτιμά και τον σπόρο. Όμως, όλος ο κόσμος μπορεί να ξεγελαστεί σε μια τέτοια εκτίμηση. Αφού υπάρχουν περιπτώσεις όπου ο ιερέας είναι ο χειρότερος καρπός εκείνης της πίστης την οποία υπηρετεί. Από τον ίδιο σπόρο φυτρώνει σ' έναν αγρό το λουλούδι, ενώ στον άλλο ζιζάνιο. **Πρέπει να εκτιμάται ο σπόρος κατά τον καλύτερο και όχι κατά το χειρότερο καρπό που μπορεί να δώσει.** Όταν ο καλύτερος σπόρος πέσει στα αγκάθια, τα αγκάθια τον πνίγουν. Μόνο ο καλός σπόρος στην καλή γη αποδίδει, κατά τα λόγια του Σωτήρα, εκατονταπλάσιο καρπό και καλό καρπό. Η χριστιανική πίστη, σπαρμένη στον καλό αγρό, δίνει τους καλύτερους καρπούς τους οποίους μπορεί η πίστη να δώσει. Όμως, η χριστιανική πίστη σπάρθηκε και στα αγκάθια και στις πέτρες, στα ζιζάνια και στο δρόμο, όπου δεν φυτρώνει ή εάν φυτρώνει δεν μεγαλώνει ή εάν μεγαλώνει δεν φέρνει καρπό ή φέρνει πικρό καρπό. Έδωσε ανθρώπους μεγάλους κατά το χαρακτήρα, Τιτάνες στην αρετή και στο νου, όμως βρίσκεται και σαν μπόλιασμα που δεν έπιασε στα πολλά στυφά και αγκαθωτά δέντρα. Είναι το πεταμένο μαργαριτάρι μπροστά στους ανθρώπους και στα γουρούνια. Οι άνθρωποι μάζεψαν το μαργαριτάρι και το φύλαξαν μ' όλη τη λάμψη του. Τα γουρούνια ανακάτεψαν το μαργαριτάρι με το καλαμπόκι, το καλαμπόκι το έφαγαν, ενώ το μαργαριτάρι το ποδοπάτησαν μέσα στη λάσπη και με τη μουσούδα το έριξαν μακριά τους σαν πράγμα που δεν τρώγεται. Είναι άφρονες εκείνοι που ποδοπατούν το μαργαριτάρι μέσα στη λάσπη, όμως είναι ακόμα πιο άφρονες εκείνοι που βλέπουν το μαργαριτάρι μπροστά στα γουρούνια, λερωμένο στη λάσπη, και νομίζουν ότι αυτό είναι άμμος και όχι μαργαριτάρι. Κάθε επάγγελμα έχει τους Ιούδες του. Κάθε δουλειά έχει αυτούς που την ντροπιάζουν.

Όμως, πολλοί δεν συλλογίζονται έτσι. Πολλοί βλέπουν έναν άθεο ιερέα και η πίστη μέσα τους νεκρώνεται. Πολλοί βλέπουν έναν κυνικό εξομολόγο και η πίστη μέσα τους αιωρείται σαν φλόγα του κεριού μπροστά στον άνεμο. Πολλοί ακούν για την άθεη συμπεριφορά υψηλών χριστιανικών εκπροσώπων και η αιωρούμενη φλόγα της πίστης στην ψυχή τους νεκρώνεται. Και όταν στη μάχη με τον κρύο άνεμο σβήσει αυτή η φλόγα, η τραγωδία της πίστης είναι πλήρης.

Την πέμπτη αιτία συνιστούν η ψευδοεπιστήμη και η ψευδοθεολογία. Η ψευδοεπιστήμη δημαγωγεί εναντίον της πίστης, και η ψευδοθεολογία δημαγωγεί εναντίον της επιστήμης. Η ψευδοεπιστήμη παίρνει τις χείριστες και πρωτογενείς μορφές της πίστης, αυτές τονίζει σαν πίστη γενικώς, αυτές κριτικάρει και αυτές αρνείται. Η ψευδοθεολογία πάλι έχει μάτια μόνο για καταχρήσεις των επιστημονικών εφευρέσεων και ανακαλύψεων, γενικεύει αυτές τις καταχρήσεις και αρνείται την επιστήμη. Τον τελευταίο αιώνα εξελίχθηκαν σημαντικά οι φυσικές και οι τεχνολογικές επιστήμες. Οι σοβαροί άνθρωποι αυτό το χρησιμοποίησαν για εμβάθυνση, ενώ οι γραφικοί για να κάνουν πιο ρηχή τη ζωή. Λόγω αυτού του πλουτισμού της επιστήμης οι σοβαροί έγιναν σοβαρότεροι, ενώ οι γραφικοί γραφικότεροι. Οι σοβαροί δεν βλέπουν την αλήθεια διπλή, μια στην επιστήμη, μια δεύτερη στην πίστη, αλλά αισθάνονται αρμονία μεταξύ του ενός και του άλλου. Οι γραφικοί απολαμβάνουν τις περιττές φιλονικίες, και τονίζοντας πάντα την αυθάδεια μπροστά στη λογική σκέψη, δημιουργούν αξία για τον εαυτό τους από το ότι με την επιστήμη αντιλέγουν στην πίστη ή, αντίθετα, με την πίστη αντιλέγουν στην επιστήμη.

Η υγιής πίστη δεν αντιλέγει ποτέ προς την πραγματική επιστήμη ούτε η πραγματική επιστήμη αρνείται την υγιή πίστη. Μόνο οι αρρωστημένες μορφές και του ενός και του άλλου είναι υπερβολικές και ακραίες. Η πίστη μου στον Θεό δεν με εμποδίζει στο να αναγνωρίσω και να υιοθετήσω όλη την πραγματική επιστήμη από το άλφα έως το ωμέγα. Η επιστήμη μου όμως λαμβάνει σε διαύγεια και πληρότητα και ορμή, εάν τη φωτίσω και τη ζεστάνω με υγιή πίστη. Να ξέρετε ότι όταν ένας επιστήμονας ξεσηκώνεται εναντίον της πίστης εν ονόματι της επιστήμης, αυτός ξεσηκώνεται εναντίον της χείριστης μορφής της πίστης εν ονόματι της κάλλιστης επιστήμης. Και όταν ένας θεολόγος ξεσηκώνεται εναντίον της επιστήμης εν ονόματι της πίστης, αυτός ξεσηκώνεται ενάντια στη μέγιστη κατάχρηση και μέγιστη επιζήμια μορφή της επιστήμης εν ονόματι της κάλλιστης πίστης. Η καλύτερη επιστήμη όμως στέκει στην τέλεια αρμονία με την καλύτερη πίστη. Ενώ οι κάλλιστοι ποτέ δεν φιλονικούν, οι κάλλιστοι καταλαβαίνονται και αγαπιούνται. Οι μικροί φιλονικούν και τρώγονται, και ηδονίζονται με τη φιλονικία και τις τριβές. Όμως, η φιλονικία και οι τριβές της ψεοδοπίστης και της ψευδοεπιστήμης ταλαντεύουν πολλές άπλες ψυχές στην πίστη. Και όταν ταλαντευτεί, η πίστη τους αγωνίζεται για επιβίωση. Και συχνά ο αγώνας τελειώνει με ήττα της πίστης. Η ήττα της πίστης σημειώνει το θρίαμβο του σκότους και της κακίας μέσα στους ανθρώπους.

Η έκτη αιτία λόγω της οποίας η πίστη μέσα στους ανθρώπους υπομένει ήττα, είναι η κοινωνική αδικία. Ένας άνθρωπος κοιτάζει τον ουράνιο θόλο στολισμένο με πύρινα φώτα και η πίστη του λάμπει και τον ζεσταίνει σαν φλόγα. Όταν όμως κοιτάζει και την αδικία, που κάνει ένας άνθρωπος στον άλλον, η πίστη του μουδιάζει σαν φλόγα κάτω από τη νεροποντή. Κάποια κόμματα των εργατών στον κόσμο, διαμαρτυρόμενα εναντίον της άδικης μοιρασιάς του πλούτου στη γη, βρίσκουν αναγκαίο να διαμαρτύρονται και εναντίον της πίστης. Τούτη η διαμαρτυρία των εργατών ενάντια στην πίστη μέχρι ενός σημείου είναι και δικαιολογημένη. Είναι δικαιολογημένη τόσο όσο αναφέρεται σε διαστρεβλωμένες μορφές της πίστης, που έβαλαν τον εαυτό τους στην ταπεινή υπηρεσία του καπιταλισμού και οι οποίες στηρίζουν μια οφθαλμοφανή οικονομική αδικία, κάτω από την οποία αναστενάζουν και πεθαίνουν χιλιάδες και εκατομμύρια ανθρώπων. Όμως, αυτή η διαμαρτυρία όχι μόνο είναι αδικαιολόγητη αλλά και ανόητη όταν αναφέρεται στην πίστη γενικώς. Είναι αδικαιολόγητη, επειδή είναι άδικη, και ανόητη, επειδή μ’ αυτήν από τον καλύτερο φίλο δημιουργείται εχθρός. Ο καλύτερος φίλος των φτωχών και των καταπιεσμένων σ’ αυτό τον κόσμο είναι η πίστη. Εάν οι φτωχοί και οι καταπιεσμένοι σ’ αυτό τον κόσμο θέλουν να κάνουν έναν επιτυχημένο αγώνα εναντίον των καταπιεστών τους, πρέπει να τον κάνουν στο όνομα του Θεού και της δικαιοσύνης του Θεού. Ένα πράγμα είναι μεγάλο και μεγαλειώδες, όταν ο Θεός είναι η βάση του. Να επικαλούνται την αδελφοσύνη και την ανθρωπιά, χωρίς να πιστεύουν στο Θεό, μπορούν μόνο εκείνοι, που είναι πλανημένοι ή εκείνοι στους οποίους δεν υπάρχει καμία συσχέτιση μεταξύ του μυαλού και της γλώσσας. Να μην πιστεύεις στη δικαιοσύνη του σύμπαντος και να ζητάς τη γήινη δικαιοσύνη είναι το ίδιο με το να μην πιστεύεις, ότι ο ήλιος μπορεί να φωτίσει τη γη και να ζητάς να τη φωτίσει μια απλή πέτρα.

Η κοινωνική αδικία μας στενοχωρεί όλους και μας πονά και μας ρίχνει σε σκοτεινές σκέψεις και κατατρώγει την αισιοδοξία μας και θολώνει το βλέμμα μας προς τον ουρανό. Και μόνο η σκέψη της κοινωνικής αδικίας, κάτω από την οποία μια ανθρώπινη ζωή υποφέρει, μπορεί να έχει την ενέργεια του ανέμου της ερήμου, που όλα μπροστά του τα μαραζώνει. Μπροστά από τούτο τον άνεμο της ερήμου μαραζώνεται και η πίστη μας. Όπως το πράσινο χόρτο που κάτω από το δρεπάνι την ώρα του θερισμού ξεραίνεται και μαυρίζει, έτσι και η πίστη μας μπροστά από το γεγονός της κοινωνικής αδικίας απλώνεται στο νεκροκρέβατο και πεθαίνει.

Γιατί εκείνος που δουλεύει να πεθάνει από την πείνα; Γιατί η ζωή πολλών να είναι ένα παρατεταμένο μαρτύριο, ενώ η ζωή μερικών μια παρατεταμένη γιορτή; Γιατί να υποφέρει ο δίκαιος; Γιατί ο σοφός να είναι παραγκωνισμένος και ταπεινωμένος μπροστά στον ανόητο; Γιατί αυτός που κάνει το αγαθό να βιώνει αχαριστία; Γιατί ο ταπεινός να ζει πάντα στη σκιά του υπερήφανου; Γιατί η ασωτία να έχει τόσο μεγάλες και λαμπερές κατοικίες, ενώ η αρετή να δυσκολεύεται πάντα μέσα στα εργαστήρια των μαραγκών της Ναζαρέτ και στα στενά κελιά; Γιατί τον ήρωα να τον

σπρώχνουν με τους αγκώνες τους οι φοβητσιάρηδες πίσω, αφού η θέση του είναι μπροστά; Γιατί όλα αυτά, εάν υπάρχει ο δίκαιος Θεός;

Κάτω από το βάρος τούτων των ερωτήσεων το ψυχικό θάρρος πολλών ξεπέφτει, και όπου δεν υπάρχει θάρρος, δεν υπάρχει ούτε η πίστη. Όταν ξεπέφτει το θάρρος, ξεπέφτει και η πίστη, όταν το θάρρος πεθάνει, πεθαίνει και η πίστη. Το θάρρος και η πίστη πάντα θάβονται στον ίδιο τάφο.

Η έβδομη αιτία της νέκρωσης της πίστης μέσα μας είναι η ευτυχία. Μόνο μεγάλες και δυνατές ψυχές στέκουν και στην ευτυχία με πρόσωπο στραμμένο προς το Θεό. Στις αδαείς ψυχές η ευτυχία είναι η ύψιστη θεότητα την οποία εκείνες προσκυνούν. Μόνο οι αδαείς ψυχές στην ευτυχία είναι άθεες. Αλλά στη δυστυχία κανείς δεν είναι πιο ευσεβής απ’ αυτές. Όμως, και κάποια καλύτερη ψυχή ξεχνιέται στην ευτυχία. Κάποιοι καλοί άνθρωποι τόσο αλλάζουν στην ευτυχία, ώστε οι φίλοι τους δεν μπορούν να τους αναγνωρίσουν. Ένας χαρούμενος άνθρωπος κερδίζει στο λαχείο πολλά χρήματα και γίνεται ξαφνικά θλιμμένος και εκκεντρικός. Μια φτωχή κοπέλα παντρεύεται έναν αριστοκράτη και γίνεται υπερήφανη και περιφρονεί τις παλιές φίλες της. Ένας αγαπητός φίλος παίρνει θέση στην εξουσία και τρελαίνεται. Έναν καλλιτέχνη η δόξα τον κάνει τσαρλατάνο. Εκείνο που με τη θνητή γλώσσα ονομάζεται ευτυχία, συχνά γίνεται η μεγαλύτερη δυστυχία των ανθρώπων. Η γήινη ευτυχία σε πολλούς παίρνει τα μυαλά και σκληραίνει την καρδιά. Άραγε μπορεί να υπάρχει μεγαλύτερη δυστυχία απ’ αυτή την «ευτυχία»; Πρέπει να έχουμε θάρρος στην ευτυχία, όπως και στη δυστυχία. Χρειάζεται θάρρος για να μην παραδοθείς ούτε στην ευτυχία ούτε στη δυστυχία. Σ’ όποιον η ευτυχία γίνει είδωλο, γι αυτόν ο Θεός σταματά να είναι Θεός. Όποιος λιβανίζει την ευτυχία τη δική του -αδιαφορώντας για την ευτυχία των άλλων- με θυμίαμα και λιβάνι, αυτός δεν προσφέρει θυσία στο Θεό. Όποιος νομίζει ότι τα άκρα του κόσμου βρίσκονται στον ορίζοντα της ευτυχίας του, τούτος αγκαλιάζει με τα χέρια του μία ψευδαίσθηση από καπνό. Όποιος μπορεί να γιορτάζει την ευτυχία του εκτός Θεού και χωρίς Θεό, αυτός βιώνει τη σιωπή πριν από την καταστροφή και γελά με γέλιο που θα παγώσει. Διότι όσο η ευτυχία κατοικεί σ’ ένα σπίτι, τόσο η δυστυχία στέκει μπροστά στην πόρτα και περιμένει τη σειρά της. Δεν υπάρχει σπίτι στον κόσμο στο οποίο η δυστυχία δεν θα εισχωρήσει και δεν θα δείξει το αποκαλυμμένο της πρόσωπο.

Αυτές οι επτά αιτίες είναι ικανές, μόνες ή μαζί, να προκαλέσουν την τραγωδία της πίστης. Όταν επτά θάμνοι από αγκάθια φυτρώσουν γύρω από ένα ευγενικό κρίνο και πλέξουν τα κλαριά τους πάνω απ’ αυτό, έτσι ώστε να του κρύψουν τον ήλιο και να του δηλητηριάσουν τον αέρα, τότε ο ευγενικός κρίνος σαπίζει στην υγρασία και πνίγεται στο σκοτάδι. Και ο Θεός από τον ουρανό βλέπει πως πολλοί όμορφοι κρίνοι σαπίζουν και πνίγονται στη γη. Και ο Θεός από ψηλά βλέπει, πως πολλές ψυχές μετατρέπονται σε αγκάθια χωρίς κρίνους. Ο Θεός, πράγματι, και τα αγκάθια χρησιμοποιεί για καλό, όμως αλίμονο σ’ εκείνον που είναι

από αγκάθια. Αλίμονο, πρώτα σ’ αυτόν, και αλίμονο, τότε σ’ εκείνους γύρω του. Η ζωή δίχως πίστη είναι η πιο σκοτεινή απ’ όλες τις τραγωδίες. Μπροστά σ’ αυτή την τραγωδία η τραγωδία του Γολγοθά είναι φωτεινή. Εκείνος που με ζωντανή πίστη στην ψυχή υποφέρει και καταστρέφεται, ακόμα και πάνω στο σταυρό του μαρτυρίου του, μοιάζει με ναυτικό στη φουρτουνιασμένη θάλασσα , που μέσα από τα πάθη και το σκοτάδι βλέπει βορινό αστέρι, οπότε δεν χάνει τον προσανατολισμό του. Εκείνος που δίχως πίστη υποφέρει και καταστρέφεται μοιάζει με ναυτικό σε φουρτουνιασμένη θάλασσα, που δεν βλέπει ούτε μια ακτίνα φωτός στο σκοτάδι, ούτε στον εαυτό του, ούτε γύρω του· καταπονεί τα μάτια του για να δει, όμως, όσο περισσότερο τα καταπονεί, τόσο του φαίνεται το σκοτάδι όλο και πιο πυκνό και μαύρο· κουράζει το λαιμό του για να φωνάξει. Όμως ούτε ο ίδιος δεν είναι σε θέση να ακούσει τη φωνή του από το φοβερό θόρυβο γύρω του. Η απελπισία του άπιστου είναι το πιο φρικτό γεγονός σ’ όλους τους καιρούς. Αυτή η απελπισία κρύβεται με κυνισμό, ώστε δεν είναι ορατή για κάθε μάτι. Εάν όλοι οι υγιείς άπιστοι ήξεραν τις ομολογίες όλων των απίστων που ξεψυχούν, στο νεκροκρέβατο θα είχαν βιαστεί όλοι να ξεριζώσουν τα ζιζάνια και τα αγκάθια από την ψυχή τους και να αφήσουν τον πεσμένο κρίνο να σηκωθεί και να αναπτυχθεί και να δημιουργήσει χαρά στην ψυχή τους και να της δώσει χρώμα και ευωδία. Χωρίς τη χαρά, οι άπιστες ψυχές είναι και άχρωμες και δίχως ευωδιά. Οι κρυσταλλωμένες πέτρες είναι πιο αγαπητές στο βλέμμα από τις ψυχές αυτές. Και κάθε πέτρα είναι πιο άξια συλλυπητηρίων από τέτοιες ψυχές. Τι είδους μεγάλα σχέδια ονειρεύεται ο άπιστος; Είναι ψεύτικα τα σχέδια του· αυτός πρέπει καμιά φορά μες στη νύχτα να ομολογήσει στον εαυτό του ότι τα σχέδια του είναι ψέμα. Μπροστά στους άλλους ανθρώπους ίσως και να βάζει μάσκα γι’ αυτό το ψέμα, όμως μπροστά στον ίδιο τον εαυτό του όχι. Όλα τα μεγάλα σχέδια, είτε προσωπικά ή εθνικά ή πανανθρώπινα, εάν δεν βασίζονται στο γρανιτένιο θεμέλιο της πίστης, βασίζονται σε θεμέλιο από κερί. Ζεσταίνει ο ήλιος, το κερί λιώνει και ο μεγάλος πύργος καταρρέει στη γη.

Δώσε μας, Θεέ, λογικό, ώστε ό,τι χτίζουμε πάνω στη πίστη, σε Σένα να το χτίζουμε. Αφού η πίστη σε Σένα, είναι θάρρος για χτίσιμο και φως στο ταξίδι. Δώσε μας το φως Σου στο ταξίδι μας σ’ αυτό τον κόσμο. Κάθε άλλο φως εκτός από Σένα μπερδεύει τις σκέψεις μας και παγώνει τις καρδιές μας. Πηγή ζεστού και ζωοδόχου φωτός, μην εγκαταλείψεις εμάς, τους κουρασμένους και διψασμένους ταξιδιώτες. Εσύ που ανασταίνεις τα νεκρά σώματα και τις νεκρές ψυχές, ρίξε ένα βλέμμα και στο δικό μας νεκροταφείο. Ας καούν από το βλέμμα Σου όλα τα θανατηφόρα και σκοταδοφόρα ζιζάνια μέσα μας και ας αναστηθεί η ζωοφόρος πίστη σε Σένα. Ώστε να είμαστε και μείς άξιοι εργάτες στο μεγάλο εργαστήριο Σου, άξιοι καλεσμένοι στο μεγάλο τραπέζι Σου σ’ αυτόν τον κόσμο, άξιοι του ονόματός Σου, Δημιουργέ μας, υπερήφανοι για την πατρότητά Σου, Πατέρα μας. Αμήν.

(Απόσπασμα από το βιβλίο, Αγίου Νικολάου Βελιμίροβιτς, «Αργά βαδίζει ο Χριστός», Εκδόσεις «Εν Πλω»)

(Πηγή ηλ. κειμένου: diakonima.gr)